

**[Anna Westergaard.]**

at fremsætte de nødvendige Skattelovforslag.

Naar det ærede Medlem siger, at Loven fremtræder som en særlig Lov og ikke er indordnet hverken i Ægteskabsloven eller i Tjenestemandsløven, er det en Misforstaaelse, for saa vidt angaar den Side af Sagen, der vedrører Tjenestemændene, idet det ene af de foreliggende Lovforslag netop direkte indgaar i Tjenestemandsløven og direkte ændrer dennes Paragraffer.

De foreliggende Lovforslag berører kun et Udsnit af den danske Befolkning, nemlig de Ægtepar, hvor Hustruen efter nugældende Lov er berettiget til ved Mandens Død at oppebære Enkepension, naar denne Enkepension er sikret ved Overlevelsere, eller Ordningen er kollektiv, og overhovedet, naar Ordningen indgaar som et Led i Mandens Tjenesteforhold, samt endvidere Ægtepar, hvor Manden er Tjenestemand under Staten.

Spørgsmaalet blev i 1933 rejst af Dansk Kvindesamfund, som genoptog det i 1935 og sidst i 1938. I 1937 var det rejst i Københavns Kommunalbestyrelse i et dør nedsat Udvalg. I 1936 vedtoges der i Sverige og i 1937 i Norge en Ordning, som i alt Fald paa de væsentligste Punkter svarer til den, der nu foreslaas her.

De to Lovforslag gaar ud paa at sikre de paagældende Mænds fraskilte Hustruer Enkepension, henholdsvis Andel i den Enkepension, som under de nuværende Forhold enten ikke kommer til Udbetaling, fordi der ikke efterlades Enke, eller som nu fuldt ud tilkommer Enken, uanset om der ogsaa efterlades en fraskilt Hustru. Efter Lovforslagene vil der tilkomme den fraskilte Hustru Enkepension, og hvis der efterlades baade fraskilt Hustru og Enke, skal Pensionen deles mellem dem efter nærmere fastsatte Regler. Hvis det drejer sig om en Overlevelsere, træffes der en særlig Ordning, som vil fremgaa af Lovforslaget. De foreslaaede Love vil ikke faa tilbagevirkende Kraft.

Ved Bedømmelsen af Lovforslagene vil det være ganske vejledende at se lidt nærmere paa den Statistik, som er gengivet i Betænkningen fra det Udvalg, som Finansministeren nedsatte i 1938 til at undersøge Sagen og udføre de nødvendige Forarbejder.

Denne Statistik omfatter to Grupper. Den ene Gruppe omhandler i alt 134 Skilsmisser, den anden 27. Af disse 161 Skilsmisser har 104, altsaa ca.  $\frac{2}{3}$ , fundet Sted, efter at Ægteskabet har været i mere end 10 Aar, og 53 af de 134 Skilsmisser, altsaa

henved Halvdelen, har fundet Sted efter mere end 15 Aars Ægteskab. I Gruppen med de 27 Skilsmisser har Manden giftet sig igen i de 26 Tilfælde, deraf i 20 Tilfælde tidligere end et Aar efter Skilsmissen. I Gruppen med de 134 Skilsmisser giftede Manden sig igen i 114 Tilfælde, deraf i de 93 Tilfælde inden et Aar efter Skilsmissen. Af de 161 Tilfælde har Manden altsaa giftet sig igen i 140 Tilfælde, deraf i 113 Tilfælde inden et Aar efter Skilsmissen. Kun for 17 af de 161 opløste Ægteskaber fandt Skilsmissen Sted tidligere end 5 Aar efter Giftermaalet.

Selv om denne Statistik kun drejer sig om forholdsvis faa Tilfælde, synes det dog berettiget i den at se en tydelig Tendens, nemlig for det første, at Skilsmisserne gennemgaaende sker paa et ret sent Tidspunkt efter Ægteskabets Indgaaelse, og for det andet, at de i et meget stort Antal Tilfælde direkte efterfølges af et nyt Ægteskab for Mandens Vedkommende.

Heraf kan man igen uddrage visse begrundede Antagelser. For det første, at Hustruen ved Skilsmissen — saafremt hun ikke har været selverhvervende, medens hun var gift — i det langt overvejende Antal Tilfælde har naaet en Alder, i hvilken det vil være overordentlig vanskeligt for hende at komme ind i et Erhverv, hvorved hun kan sikre sig i Tilfælde af Mandens Død — hun har mistet sin erhvervsmæssige Chance —, og at hun i en længere Aarrække har været meddelagtig i den Husholdning, fra hvis Indtægter Bidraget til Opnaaelse af Pension er betalt, og derigennem har baaret sin Del af Omkostningerne ved Mandens Pensionsforsikring. For det andet, at Aarsagen til Skilsmissen i ganske overvejende Grad er, at Manden ønsker at indgaa nyt Ægteskab.

Under Hensyn hertil maa det indrømmes, at det under de erhvervsmæssige Forhold, vi lever under, ikke er rimeligt at opretholde de nugældende Forhold paa hele dette Omraade.

Det maa erkendes, at det ikke er nogen god Ordning, som kan medføre det Tilfælde, der omtales bl. a. i Kommissionsbetænkningens Side 7, nemlig det, at den kvindelige Part nægter at gaa med til Skilsmisse, fordi hun ikke vil give Afkald paa Retten til Enkepension — og faar Medhold deri ved Højesteret. Paa den anden Side har Hundreder af Kvinder, der har slidt og slæbt sammen med Manden i mange Aar, med Rette med den største Bitterhed gennem en Skilsmisse, der ikke er ønsket af dem, maattet se sig berøvet